

מסורת הש"ס

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

סא.

עין משפט
נר מצוה

י"ח א מ"י פס"ו מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
זא:
י"ב ב מ"י פ"ב מהלכות
ק"פ הלכה ז:
ב ג מ"י פ"א מהלכות
ק"פ הלכה ד ופס"ו
מהלכות פסולי מוקדשין
הלכה ז:
כא ד מ"י פ"ב מהלכות
ק"פ הלכה ז:
כב ה ט"ז הלכה ז:

רבינו חננאל

וישני קודש עזר ישת
אפי' לאחר מיתה
הקדש, כגון שהיה עולה
ושחטה לשם שלמים,
לאפוקי שינוי בעלים
דאינו נוסל אלא מחיה
דכיון שמת פקעה רשותה
ודוכינתה פקעה, וישנו
בצבור כבידור כי שני
קדש פוסל בצבור
העבור, שאם ישנו
העולה לשם חטאת או
לשם אשם, כמו שפסל
בקרוב יחיד כן פוסל
בצבור צבור, ואע"ג
דפרכת שינוי קדש
ופסולו בגופו ושינוי
בעלים שאין פסולו בגופו,
דאז פסל הוא לשם
פסח נשחט ופסח שישנו
בעלים שאין גופו הוא,
לא פירכא היא דתורתיהו
פסול מחשבה ניהו לא
שנו, ואפי' דפרכת נמי
יש שינוי קדש לאחר
מיתה ואין שינוי בעלים
לאחר מיתה, הרי רב פסח
בריה דרב אמי אפי' יש
שינוי בעלים לאחר מיתה,
בגרסינן בתחלת שחיטת
קדשים ואמר רבא עולה
הבאה לאחר מיתה שחטה
בשינוי קדש פסולה בשינוי
בעלים כשירה, אין פסח
לאחר מיתה, ורב פנחס
בר רב אמי אומר יש
בעלים לאחר מיתה, אמר
ליה רב אשי לרב פנחס
דוקא קאמר מי שבעלים
לאחר מיתה והיה ליה
כשינוי קדש ובעי איתורי
אחריתי, או דלמא אשחט
מאי איכא גביה כמה עשה
ומכבדא ליה, א"ל דוקא
קא אמר, או השמעתה
כלה מה לשנוי קדש כסן
פסולו בגופו וישנו בארבע
עבודות וישנו לאחר מיתה
וישנו בצבור כבידור כולו
פסול שפ"א, בשיחית
קדשים מרץ מיהא בתרתי
לדברי הכל באהא, ולרבא
דהוה מרזא בשמעתא
בתרתי מה לשנוי קדש
שכן ישנו בארבע עבודות
דאמרן וישנו בצבור
כבידור לאפוקי צבור דלא
משכחת ליה כשינוי בעלים
דאז כל ישראל בעלים
הן, ופסחה רבא פסח
ששחטו בשאר ימות השנה
לשם פסח בשינוי בעלים
נעשה כמי שאין לו בעלים
בזמנו ופסול, חתן בתחלת
שחיטת קדשים חתן סן
הפסח וכן החטאת פסול
בזמנו שלא לשמו פסול
שנאמר ואמרתם וכו' פסח
הוא לה, ודייקין סנה
ורבינו לשה, ויחזק נמי
(הפסח) (הזבח) נוסל
בארבעה כ"י בשחיטת
שנאמר הקריב את זבח
השלמים כ"י, בקבלה
שנאמר והקריב זו קבלה
הזר, בוריקה שנאמר
והקריב את זה השלמים,
הולכת שנאמר והקריב
הולכת ואפקת רחמנא
בלשון הקרבנה, "חגיג"
שחטו שלא לאוכלי ושל
לפניו כ"י, ח"י כדכר שלא
לאוכלי שחטו לתולה
ולוקן, כיצד שלא למנוי.

וישנו אחר מיתה, ושינוי בעלים אינו לאחר מיתה שמה שמש
דכתיב לכפר עליו ולא על חבירו ומת לאו בר כפרה
גמורה הוא אלא שנתחייב להביאו וכן דשמעין אחיה להדיא כמ"ד
שיעבודא דלוריי וכרז אפי' אמר רב ש"פ"ק דקדושין (ד' יג:) דמוק
הא דמתן האשה שמתה יצאו וירשין
אע"פ שמה שפסחה ממיה
אבל לרב יהוד' שלא שפסח דלמור ואל
שהפרישה מחיים אבל לא הפרישה
לא משום דשיעבודא לאו דלורייא
לאכורה אינו נפקותא בין שינוי קדש
לשינוי בעלים דלאחר מיתה כיון דנשני
קדש (נמין) אין חירוש חייב להפריש
אחר תחמיו ומיהו י"ל דנ"מ אם הפרישו
בעלים שני עולות לאחירות ששם
תפסל האחת יצא השני ואם לאו
תהא השני חולין אי נמי שינוי קדש
אסור לשנות אחר מיתה דלמור ברש
זכאים (ד' יג:) ונדעה מי שרי לשינוי
בה אכל שינוי בעלים ליכא אפי' איסור
כיון דלמי לאחר מיתה:

נעשה דמי שחט שני א"י שחטו בוסט
ופסול, תימה לר"י ל"ז
למימר נעשה כיון דמתי דוקא לימא
דפסול משום דלון כאל עקירה ולי לא
חיש להני פירכי ופסל דמתי לשינוי
קדש הואיל ופסולו ממנו ומשיב עקר'
א"כ אמאי הו' כמי שאין לו בעלים
בזמנו הלא בשינוי קדש לא משני
משנה בזמנו לפסול ואור"י דהכי פ'
אפי' ליתמנו להנשו פירכי מ"מ לא הו'
עקירה דנעשה כפסח בזמנו שמתו
בעלי דלמור כסוף אלו דברים (ד' עג:)
דנשי עקירה וכשחטו פסח פסול
אע"פ שהוא כמפרש שלא לשם בעלי
שחטו חמ"א ב"א בזמנו שחטו בעלי
לא חשיב עקירה וכן מוכיח הלשון
דקאמר שאין לו בעלים ולא קאמר כמי
שחטו בשינוי בעלים: **רבא** אומר
לשון סורסי הוא זה, ואור"י דהכי לא
פלגי אה"ת קדש ומורה דליכא עירובא
באכליו ומנוי ואינו אלא מפרש דכיון
דלא פסלי אכליו ומנוי אלא בשחיטה

וכן משמע בצ"ד זולין (ד' עח:) דמסיק רב דלמור אכליה לא מעכבי
קרי נקן ולא קאמר כ"י, והיינו משום דלפרושי אהא כדפי'
לאוכלי ב"א ז"ל, דערלים ועומדים כולוהו נפקי מחיה
קרא דאש לפי אכלו דכיון דלא מלא אכלי ליה חשיבי
כולוהו שלא לאוכלי וכן משמע בפ"ג דזבחים (ד' כג:) דקאמר
קסברי זקני דרוס טמא משלח קרבנותיו פ"י פסח והתניא במכסת
נפשות מכאן שאין הפסח נשחט אלא למנוי ואיתקש אוכלי למנוי
משמע כדכיר דעמא נפקא לן מליש לפי אכלו:
ואיתקש אוכלי לשינוי, תימה לר"י א"כ מה מנוי פסלי בד'
עבודות דהיינו שינוי בעלים אף אוכלי יפסלו בד'
עבודות ובשאר קרבנות נמי יפסלו בזמנו וי"ל דלא מלאו חיון אז
שינוי בעלים דשינוי בעלים לא פסל אלא בוריקה כגון שחט או שחט
ומולך על מנת לזרוק לשם אחרים או זורק לשם אחרים אבל שחט
ומולך ומולך לשם אחרים כשר דמוכפר עליו נפקא לן ושלח למנוי
היינו שחט שלא למנוי ולא פסל אלא בשחיטה דווקא כדכתיב מכוסו
דווקא כפסח ולא בשאר קרבנות וא"ת וימא הואיל וגלי שלא לאוכלי
בשחיטה ה"ה בשאר עבודות דכ"י בפ"ג דזבחים (ד' יג:) פסח שלא
לשמו מוצח פסח שאר עבודות מנא לן הואיל וגלי גלי ואור"י דלא
דמי כיון דגלי בכל הקרבנות דלא עלו לבעלים לשם מוכה וגבי פסח
אשכחן פסול כדמי מנייהו אין לנו להלך: **אשכחן** ע"ז בנת
שיחבפרו בו קרי"ם, אם שחטו למנוי על מנת שימכפרו זו שאינם

וישנו לאחר מיתה, מת כנו מצא קרנן אכיו ואם שחטו שלא לשמו
לא עלה לשם מוכה ואחריות הקרנן מוטל על נכסי המנה ואר"י להביא
אחר וישנו בקרנן צבור קרנן יחיד: **אכל בשינוי בעלים**, מחשב
בזכר אחר הוא ואינו בארבע עבודות, בשאר זכאים דלאו פסח
דלאו עיקרן לאכליה אחי אלא
לכפרה לא שייך שינוי בעלים אלא
בוריקה שאין לו בקרנן אלא כפרו
וכפרה ליתא אלא בוריקה וי' מרבינן
שאר עבודות לפסלה בשינוי בעלים
בפ"ק דזבחים (א) לא מרבינן אלא שחט
להמכר אחר בוריקה דמו או מולך
או מקבל לזרוק לשם אחר או זרק
ממנו לשם אחר אכל שחט לשם אחר
שחטה השחיטה נכדה לשם אחרים
אכל בשעת שחיטה אין דעתו על
הבוריקה אלא לבעולו כשר וכו' אמר'
הס"א אמר רב אשי ק"ו ומה אם
במקום שאמר הריני שחט לשם פלוגי
דכשר שחטו לזרוק לשם פלוגי פסול
מקום שאם אמר כ"י שחט דלון
מחשבת שינוי בעלים בשאר עבודות
א"כ מחשבת נחתה מהן על מנת
לזרוק אכל בשינוי קדש שחט שלא
לשמו פסול דכתיב וזה שלמים וזיכה
לשם שלמים וכן כמקל"ט ושחט אותה
למחלת וכן פסח וזה פסח הוא, ומיהו
ודאי פסח שיעקרו לבעולו ליאכל נא
שחטו שלא לשם בעלי להאכלי למנוי
אחרים פסול דקדמיה מתני' ולקמן שחטו
שלא למנוי פסול וע"כ כדכשר על
השחיטה לחוד קאמר לא על מנת
לזרוק מדאפילו זה אמוראי בגמרא
(ו"ג) שחטו למנוי על מנת שימכפרו בו
ערלים מכלל דשחטו לערלים דמתניין
במחשבת על נכסיהו קאמר ושלח
למנוי דומיא דלערלים דהא גבי
הדדי קמי ליה: **ואינו לאחר מיתה**,
דלון שם בעלי עליו מאחר שמת ואם
דלשם שני כשר: **ואינו בצבור**,
כינא מי ישנה אותו שלא יהא בעלי
אם לשם נכרים לא מיפסיל כדאמר'
הס"א ולקמן בשמעתין (ס"ג) דלון שינוי

בעלים פוסל א"כ שיהא למחויב כפרה כמותו דליף מלכפר עליוס'
עליו ולא על חבירו אלא שינוי בעלים פסול בזמנו דומיא דידיה
ומחויב כפרה כמותו ואי לא לא פסל: **ואע"ג דמרסי**, מרסי פירכי:
לאו דווקא, כלומר לאו פירכי ניהו תרתי מיהא דווקא ומפרש ואזיל
הי תרתי לאו דווקא: פסול מחשבה לא מיקרי פסול הוגך: **ולרב**
פנחס, בפ"ק דזבחים אמר: **יש בעלים לאחר מיתה**, ואם שחטו
לשם בעלים אחרים זכר הירוש להביא אחר: **כמי שאין לו בעלים**,
כמי ששחטו בזמנו שלא לשם בעלים, ואי שמעתי שינוי בעלים אינו
בוריקה כדאמר' (ס"ג) אין מחשבת אוכלים בוריקה ואי אפשר לומר כן
דמחשבת שלא לאוכלי מנויין עליו כן ובשחיטה הוא דגלי דחמנה ולא
בשאר עבודות אבל מחשבת שלא למנוי דהיינו שינוי בעלים עקירה
בוריקה הוא כדליף לקמן בשמעתין בוריקה וכפר עליו ולא על חבירו:
במתני' **לאוכלי ושלח לאוכלי כשר**, דמקל"ט אוכלין לא פסלי
ולקמן (ס"ג) מפרש עממא: **ממרס דמו**, שלא יקרוש כדי שיהא רחוי
לזריקה: **ואם נורק**, קודש לתמיד כשר דאע"ג דלמורן (לעיל ד' עג:)
יאחר דבר שנאמר זו עבד וזין הערבים וגו' לא מיפסיל בהדי'
גבי' מכסה, לשון מנויין כמו את מכסתה הערבי (ויקרא טו:)
סורסי, ארמי, חכמי האומות קורין לו לינ"א שור"א: **כוס**,
שחט, למימרא דכשעת שחיטה זריך להחיות למנוי: **לפי אכלו**,
הראוי לאכול פרט לחולה ולזקן ולעליו ואפילו אין מנויין:
שחטו

מנוי הוא פשיטא דפסול ל"כ דהיינו שינוי בעלים דפסול כפרה כמותו דליף מלכפר עליוס'
שאינם אוכלין כגון חולה וזקן דפסל ביה רב חסדא כמו בערלים אע"ג דקראי דמיימי בערל כתיב דמחך קרא דלפי אכלו נפקי וילפי מהדדי
לכל מילי דהא לאוכלי ושלח לאוכלי דכשר היינו משום דליפי' מלמוליס ולערלים ודווקא בשחט מלמוליס ע"מ שימכפרו ערלים פסל רב חסדא
אכל זורק לשם ערלים אפי' רב חסדא מודה דכשר דלון מחשבת אוכלין בוריקה דהא כ"מ פשוט זה למסדר הש"ס ככולהו שמעתי' ובריש זכאים
(ד' יג:) דקאמר אשכחן וזיכה שאר עבודות מנא וי' תימא וליף מוכיחא מה לזיכה שכן פסולה שלא לשם אוכלין כפסח משמע דליכא מאן דפליג
דלון מחשבת אוכלין בוריקה ועוד דרב אשי מסיק דרכה לא פליג כהא אדרב חסדא ויפ' כיצד זולין (ד' עח:) דמתיא שחטו לאוכלי לזרוק ולא
שלא לאוכלי פסח עממו כשר ואדם יואל וי' ידי חובתו לא גרסינן לזרוק דמו אלא וזרק דמו דלא תיקשי לרב חסדא וכן יש במקל"ט ספרים וריב"א
פי' דווקא נקט על מנת שימכפרו שחטו להמכר בו ערלים אכל אם לא חישב להמכר אלא חישב לזרוק להאכלי הכשר לבעלים אפי' רב
חסדא מודה דכשר דלא שייך בוריקה מחשבת פסול דאכילה אלא פסול דכפרה ובשחיטה דווקא אם חישב להאכלי שלא לאוכלי ולערלים
פסול דשחיטה ודאי ענין לשם בעלים הראויים לאוכלי כדכתיב איש לפי אכלו מכוסו והיינו דלון מחשבת אוכלין בוריקה:

בזמנו עליו חבורה זו ורשתי ליש חבורה אחת, ופשוטא בעינן למנוי שנאמר במכסת נפשות חכוסו על השחט, לאוכלי שנאמר איש לפי אכלו, ואיתקש אוכלין למנויין.

(א) זכאים דף ד' יג: (ב) פסחים ז' אהא ש'
(ג) וזכאים ז' אהא ש'
בעלים לאחר מיתה וכן אין
רשי' כהא דיה י' ש' בעלים
(ד) וזכאים ז' אהא ש'
שחטא ערל מה הפסח הוא
ישראל שחטו אחי מחמת
מילה ופלו לאחר כל ערל לא
יכא לו, (ה) זכאים ז' אהא ש'
(ו) (ומספחה פ"ד ה"א)
(ז) לקמן דף ע"ח: (ח) זכאים
זכאים כ"י, ט"ז, (ט) לקמן
פס': ימא ל"ו: נא: ימא
מ, שביעות יד, זכאים כ"י:
מחמת יד, (י) (דף ד', ה'
(י) זכאים ז' אהא ש' (י) ויקרא ג'
(י) (שמות יד, ה') (שמות יד, ה')
(ג) זכאים ז' אהא ש' (ה) ויקרא
(ה) (דף כ"ג, ט) שם
כסוד רב אשי ר' יוחנן
וירך ל' פ' הוא ר' אבי
תלמיד ר' יוחנן א' ר' אבי
תלמיד חכר ר' פ' ר' ישי
שחט קמי: ד"ה רב חסדא
והו"מ מולין י' ר' אבי אמר
רב חסדא, (ט) (ש"ך לע"ז):

תורה אור השלם

1. וזהו ל' למשקל
עד ארבעה עשר יום
לחודש הזה ושחטו אותו
כל קהל עדות ישראל בין
הערים: שפוט י' ו'
2. ואם ימנע הבית
מזהו וקלח וקח הוא
וישנו הקרב אל ביתו
במכסת נפשות איש לפי
אכלו מכוסו על השחט:
שפוט י' ו'

לעני רשי'

לינ"א שור"א, שפה
סוריה.

מוסף רשי'

שלא לאוכלי, לחולה
ולזקן שאין יכולין לאכל
סיו ואין זו מניין אחרים
אלא כן (ד' ע"ח, ט), פסול.
דלאו לפי אכלו כשהוא
הראוי לאכול (שם), ושלח
למנוי, ומנוי עליו חבורה
זו ושחטו לשם חבורה
אחרת (שם), לערלים.
ישראל שחטו אחי מחמת
מילה וכן פסולין מלמוליס
פסח דכתיב כל ערל לא
יכא לו (שם), ולמכאמים.
נמי אמרינן בקדשים
זככתי הן על אכלן
(שם), משום שנאמר בין
הערבים, ומה פסחם
שנה הכתוב בקדשות ומנו
כידן כ"י הערבים זככתי:
ח, איתקש אוכלין
למנויין, מה מניין מחשבת
למנויין, ומה פסחם, שחטו
למנויין וזקן שאין יוכלן
לחולה וזקן שאין יוכלן
לאכול חית פסול, ואפילו
כן מניין, דלא לפי אכלו
כדאי קרא כתיב דמן מניין
(זככתי כ"י).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones